

ANNE PEDERSDOTTER

Lusekofte

Noorse lusekofte

Deze trui is gemaakt ter nagedachtenis van Anne Pedersdotter, een slachtoffer van de heksenvervolgingen in Noorwegen. Geïnspireerd op de lusekofte - een traditioneel Noors kledingstuk - draagt het ontwerp patronen die ooit bescherming boden in het dagelijks leven. Het kenmerkende herhalende motief vormt hier een bindrune omringd door hartjes: een teken van verbinding en liefde, van kracht die blijft wanneer sociale bescherming wegvalt.

De vliegende heks, achteraf op het breiwerk gemaasd, is een herinterpretatie van een historisch stereotype. Wat ooit diende om te veroordelen, wordt hier teruggenomen en trots gedragen.

Kies uit 2 maten: S/M en L/XL. Op de foto's zie je maat S/M. Je werkt in het rond tot aan de armsgaten. Dan verdeel je het werk in twee en brei je elk deel afzonderlijk verder. De vliegende heks en het kader van rode hartjes en bindrunen rond de heks maas je op het lijf voor je aan de mouwen begint. De mouwen worden aan het lijf gebreid van boven naar beneden in het rond.

GAREN

HOLST Supersoft

100 % wol

50 g = 287 m

005 Graphite 300 g

002 Flannel Grey 250 g

001 Silver Grey 30 g

081 Venetian 50 g

080 Carmine 50 g

Holst Supersoft is een heerlijk zacht 2-ply garen. Holst Supersoft bevat nog een beetje spinolie, maar dat verdwijnt na het wassen en het garen wordt dan superzacht.

NAALDEN

Rondbreinaalden 3

STEKENVERHOUDING

31 steken x 32 rijtjes in tricot
met naalden 3 in jacquard = 10 cm
na wassen en blocken

AFMETINGEN SWEATER

Omtrek onderaan na boord 108 (118) cm
Totale lengte 60 (64) cm
Lengte tot armuitsnijding 33 (37) cm
Lengte armsgat 27 cm
Lengte mouw 53 (57) cm

MOEILIKHEIDSGRAAD

WERKWIJZE

1

OPZET, BOORD

Neem je rondbreinaalden 3 en kies een geschikte kabellengte. Zet 284 (316) steken op met Venetian en sluit de cirkel. Brei in het rond in boordsteek 2r /2av volgens het telpatroon. Meerder in de laatste naald 52 (44) steken gelijk verspreid over de naald. Je hebt 336 (360) steken. Brei de strook met hartjes. **Alleen voor de maat L/XL:** meerder in de laatste naald 8 steken. Je hebt 336 (368) steken.

2

WERK VERDELEN, VOOR- EN ACHTERPAND

Brei verder volgens het telpatroon. Let op de kleurdominantie: Flannel Grey is de dominante kleur. Verdeel het werk in voor- en achterpand in rij 108 (rij 122) van het telpatroon. Brei elk deel afzonderlijk verder volgens het telpatroon met rechte en averechte naalden. Het borststuk op het voorpand brei je volledig in Graphite. Daarop maas je later de heks, hartjes en bindrunen. Voor het achterpand brei je verder in de teltekening van de bindrunen.

Brei de schoudersteken van het voor- en achterpand samen met de drienaaldentechniek. Neem voor de hals met rondbreinaald 3 al breiend 120 (140) steken op langs de halsopening. Plaats een stekenmarkeerder in het begin van de naald (aan een schoudernaad). Brei 5 cm boordsteek 1 r/1 av en kant de steken soepel af.

Maas de vliegende heks en het rode kader met hartjes en bindrunen op het borststuk volgens de teltekening.

3

MOUWEN

Neem met rondbreinaald 3 al breiend 156 steken op rond de armsgaten. Dit komt ongeveer overeen met vier op de vijf steken. Begin onderaan de armuitsnijding en plaats een stekenmarkeerder in het begin van de naald. De eerste steek na de markeerder brei je altijd averecht. Minder voor (1 steek overhalen) en na (2 steken samen breien) de averechte steek volgens de teltekening. Volg de teltekening voor de mouw.

Minder voor de boord in de laatste naald van het hartjesmotief (Venetian) 20 steken verspreid over de naald. Je hebt 60 steken op de naald. Brei de eerste naald van de boord alle steken recht. Pas in de tweede naald brei je 2 r/2 av volgens de teltekening.

4

AFWERKING

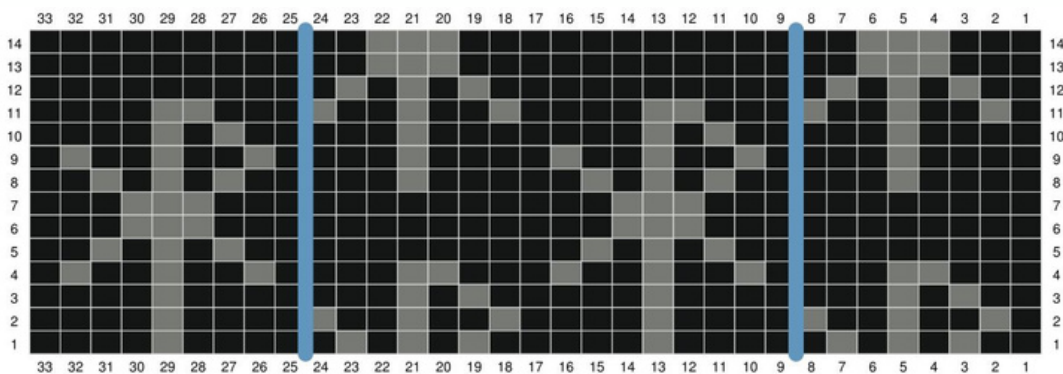
Stop alle draadjes in. Laat de trui een half uurtje weken in een badje van Eucalan. Laat plat drogen.

Teltekening voorpand S/M

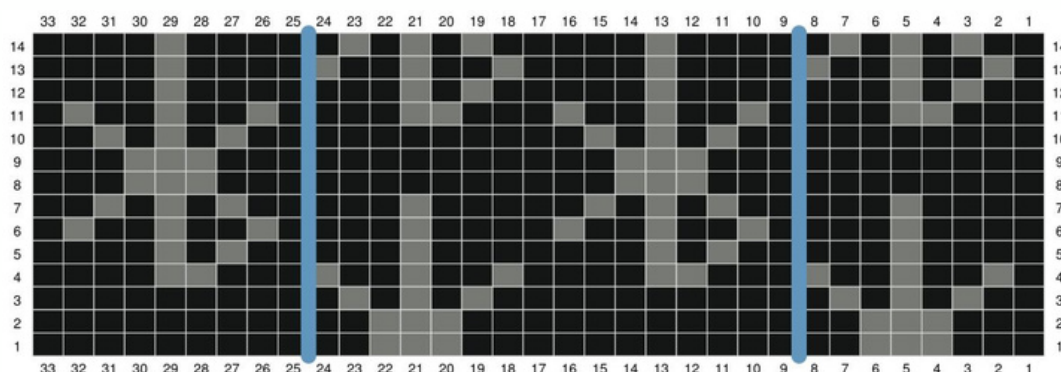
Teltekening bindrune

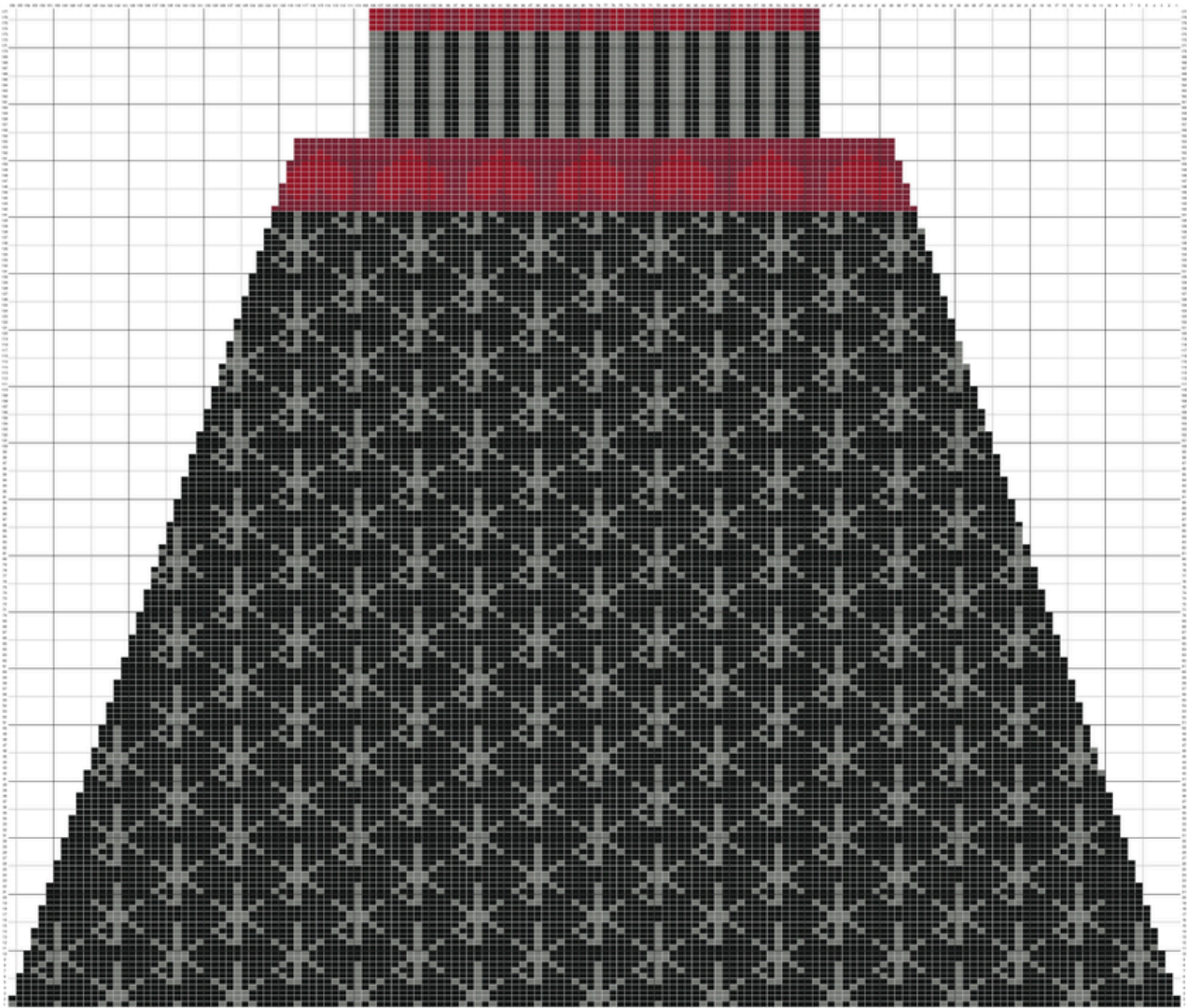
Teltekening voorpand L/XL

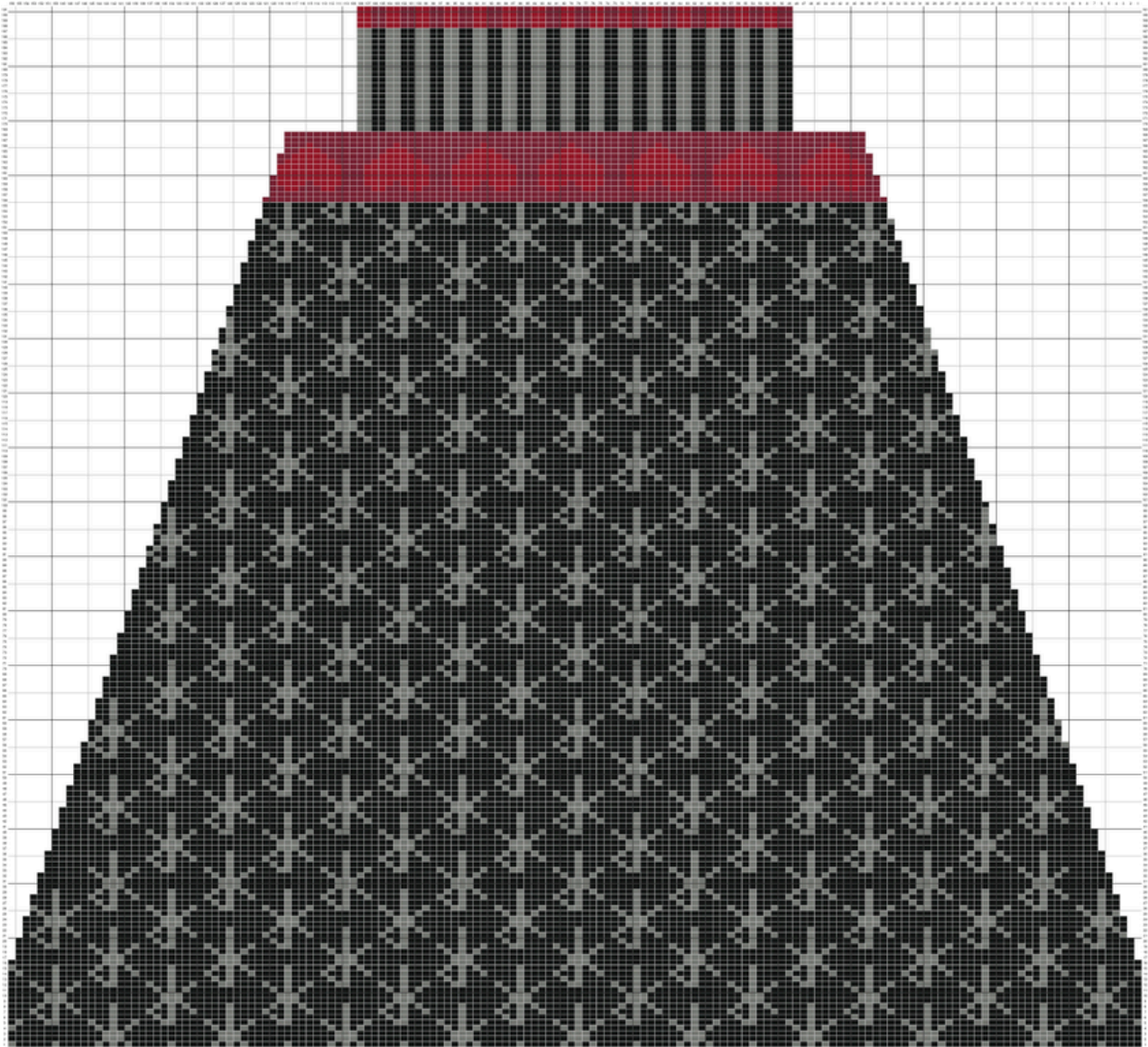
Teltekening bindrune omgekeerd

Teltekening mouw S/M

Teltekening mouw L/XL

VLIEGENDE HEKS

Krachtig archetype

De vliegende heks zit diep verankerd in ons collectieve geheugen. Vliegen betekent zich losmaken van zwaartekracht, van huis, van sociale controle. Het is een beeld van autonomie, van grensoverschrijding.

In mythologische en psychologische zin staat de vliegende heks voor de vrouw die zich onttrekt aan de vastgelegde rol: zij beweegt tussen werelden - tussen aarde en lucht, tussen zichtbaar en onzichtbaar, tussen gemeenschap en afzondering.

Historisch gezien werd het motief van het vliegen gebruikt om vrouwen te demoniseren: het suggereerde pacts, nachtelijke samenkomsten, ontwrichting van orde. Maar symbolisch gelezen is het net het tegenovergestelde: het is het beeld van innerlijke vrijheid, van kennis die niet gebonden is aan autoriteit, van intuïtieve kracht.

Witte Wieven

De lichtgrijze kleur van de figuur verwijst naar een oudere traditie: die van de Witte Wieven. In oude volksverhalen verschijnen Witte Wieven als nevelachtige vrouwelijke gestalten boven grafheuvels, heidevelden en andere oude cultusplaatsen. Zij worden gezien als natuur- of vooroudergeesten en zijn mogelijk restanten van prechristelijke vrouwelijke cultusfiguren.

Herinnering aan Anne Pedersdotter

De lusekofte is opgedragen aan Anne Pedersdotter die in 1590 in Bergen ter dood gebracht werd na een langdurig proces wegens hekserij. Zij geldt als het meest bekende slachtoffer van de Noorse heksenvervolgingen.

Anne Pedersdotter was de weduwe van Absalon Pederssøn Beyer (1528–1575), een invloedrijke predikant, humanist en kroniekschrijver. Tijdens zijn leven maakte zij deel uit van het intellectuele en religieuze netwerk van Bergen. Na zijn overlijden verloor zij die bescherming en kwam zij in een kwetsbare maatschappelijke positie terecht.

De beschuldigingen tegen haar ontstonden in een context van persoonlijke conflicten en religieuze orthodoxie. In het laat-zestiende-eeuwse Noorwegen (toen onderdeel van het Deens-Noorse rijk) werd hekserij beschouwd als een ernstig misdrijf tegen God en samenleving. Anne Pedersdotter werd meerdere malen gearresteerd en vrijgelaten voordat zij uiteindelijk opnieuw werd aangeklaagd. Tijdens het proces werd zij gefolterd. De verklaringen die zij onder deze omstandigheden aflegde, werden als bekentenis gebruikt.

In 1590 werd zij publiekelijk geëxecuteerd door verbranding. Haar dood had niet alleen een strafrechtelijke, maar ook een afschrikwekkende functie. De zaak tegen Anne Pedersdotter is goed gedocumenteerd en wordt in historisch onderzoek vaak genoemd als voorbeeld van hoe sociale spanningen, gender, macht en rechtspraak samenkwamen in de heksenvervolgingen van Scandinavië.

In Bergen, in het Nordnes-park, staat een herdenkingssteen die bekendstaat als de Heksestein of Witch Stone. Dit sobere monument markeert de plek waar tussen 1550 en 1700 naar schatting 350 mensen, beschuldigd van hekserij, werden verbrand tijdens de Scandinavische heksenprocessen.

Eerbetoon aan duizenden 'heksen'

De lusekofte voor Anne maakt deel uit van MICCA, een collectie die eer betoont aan de vele slachtoffers van de heksenvervolging. Alleen al in Europa stierven er meer dan 100.000 vermeende heksen op de brandstapel. Anne was een van de vele slachtoffers.

Draden van liefde

MICCA verweeft hun geschiedenis in tijdloze creaties uit draad. Elke steek is deel van de ketting die ons over de generaties heen met elkaar verbindt. Je vindt al mijn ontwerpen gratis op mijn Ravelry-pagina Micca-witchcraft of website www.micca-witchcraft.be. Daar vind je ook verhalen (In woord en draad) en een e-book (Rond de tafel) waarin ik op een originele manier de wrede realiteit van de heksenvervolging weergeef.

Blijf je graag op de hoogte van mijn werk? Stuur me gerust een e-mail of volg me op social media.

Colofon

Ontwerp, foto's en tekst zijn van Mieke Van Damme, vandammemieke@proximus.be

Alle patronen blijven eigendom van Mieke Van Damme en zijn met veel liefde bedoeld voor persoonlijk, niet-commercieel gebruik. Dit patroon is gratis - het doorverkopen is niet toegestaan - maar voel je vrij om het te delen met anderen. Een verwijzing naar mijn website wordt altijd gewaardeerd. Veel maakplezier!

Micca witchcraft

Miekemicca

Micca-witchcraft